Nem komolyan veend? - Már Cserhalmi se jó nekik!

2026 szeptember 29. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása
Még nincs értékelve

Mérték

Miután pár éve Cserhalmi György is tett néhány éles rendszerkritikai megjegyzést, a baloldali véleményformálók rögtön pajzsukra emelték.

Aki ép (!) ésszel megtapasztalta a szocializmust, nemigen vágyik vissza, még ha ennek az embertelen rendszernek számos reflexével a mai napig küzd is a hazai közélet. Például hogy az értelmiség jelent?s része abból a légkörb?l termel?dött ki, amit a rendszer maga épített föl, és ezt a szellemiséget adják tovább a saját gyerekeiknek, tanítványaiknak is. A Kádár-rendszer álságos trükkje volt, hogy az értelmiséggel legitimálta magát, így olyan emberek szava számított – és számít ma is – sorvezet?nek közéleti kérdésekben, akiknek máskülönben nem sok döntéshozatali felel?sségük van. Ennek a sormintának az átszabását célozta 2020-ban a Színház- és Filmm?vészeti Egyetem (SZFE) modellváltása, akkor az egyetem vezetése sérelmezte többek között, hogy semmilyen beleszólást nem kaptak az új kuratórium összetételébe. Jómagam sosem koptattam az SZFE padjait, de arról még a szakmában is konszenzus uralkodik, hogy bizonyos gyakorlatok (például a színésztanoncok szétszedése és újraépítése) nemcsak elavultak, hanem károsak is. Elég megnézni, milyen általános jelenség színészkörökben az alkoholizmus – nem állítom, hogy ez az egyetlen oka, mégsem független t?le.

Ennek ellenére tény, hogy a magyar film rendkívüli m?vészi teljesítményeket és szerethet? ikonokat adott a világnak, Cserhalmi György pedig ennek a korszaknak az egyik utolsó nagy alakja. Fényét tovább emeli a rendszerváltás évében, március 15-én elmondott beszéde, amelyben többek között a szovjet csapatok kivonását, valódi szólás- és sajtószabadságot, nemzeti függetlenséget követelt. Ezzel máris belopta magát minden hazaszeret? polgár szívébe, és a politikai szekértáborok hajlamosak voltak elkönyvelni olyasminek, amit ? maga nem feltétlenül állított magáról sem. Cserhalmi egyik leggyakrabban visszatér? szófordulata ugyanis, hogy nem veszi igazán komolyan magát.

A politika viszont nem így m?ködik, eredend? természeté b?l fakadóan használja fel a közéleti kérdésekben megszólaló vagy akárcsak szerepl? aktorokat. Ezért is alakulhatott úgy, hogy miután pár éve Cserhalmi György is tett néhány éles rendszerkritikai megjegyzést – bár a fogalmazásmódjára szerintem sokkal jellemz?bb a homályos jelz?, meglehet, ez csak az én intellektuális hiátusomat bizonyítja –, a baloldali véleményformálók rögtön pajzsukra emelték. A teljes képhez hozzátartozik, hogy valamiféle meghasonulást joggal feltételezhetünk, miután 2024-ben Cserhalmi annak a Csáki Judit színházkritikusnak mesélt az életér?l a Nem lehet mindennap meghalni cím? beszélgetéskötetében, aki az el?bb vázolt, terhelt múltú értelmiségi felh? nehezen megkerülhet? bástyája a színházi világban. Mégsem szeretném azt sugallni, hogy lehetetlen lenne a szekértáborok közötti párbeszéd, hiszen az emberek a valóságban sokkal sokrét?bbek, összetettebbek annál, mint hogy kizárólag ideológiai alapon m?ködjenek együtt másokkal. Elég ehhez rápillantani Cserhalmi filmográfiájára, aki rengeteg különféle világ- és látásmódú rendez?vel dolgozott együtt, Jancsó Miklóstól Sára Sándorig, de említhetnénk Bódy Gábort és Szabó Istvánt is.

Ezért sem könny? kibogozni, hogy mit akar a szerz?, mikor azzal a felütéssel ír nyílt levelet Nagy Ervin kultúráért felel?s államtitkárnak, hogy „az SZFE-n és más, a kultúrát célozni óhajtó intézkedésekben“ az úgynevezett ejt?erny?zést véli felfedezni. Így hívják azt, amikor pozíciójukat vesztett vezet?k átmentik magukat egy új rendszerbe, és Cserhalmi – felteszem – azt kéri számon a kulturális kormányzaton, hogy az SZFE új kuratóriumába a nyílt pályáztatás után olyan tagok is helyet foglaltak, akiket az egyetem szenátusa javasolt Lanner Judit oktatási és gyermekügyi miniszternek. Egyfel?l érthet?, hogy Cserhalmi, akinek komoly ellenérzései alakultak ki a NER-rel és Vidnyánszky Attila m?ködésével kapcsolatban is (dacára korábbi munkakapcsolatuknak, barátságuknak), nehezményezi, hogy a kulturális kormányzat Vidnyánszky vélt (!) embereit is hellyel kínálja. Másfel?l mi ez, ha nem az a törzsi viselkedés, aminek ifjabb korában Cserhalmi is ellenállt? Bár Cserhalmi azt írta, nem vár választ, Nagy Ervin mégis megtette: ebben némi vádaskodás és az „elszámoltatás” ígérete közepette egy szimpatikus mondatot is megfogalmazott, miszerint szakítani kíván az efféle törzsi logikával.

Err?l Cserhalmi pár napja azt állította, érdemben nem is arra reagált, amit ? írt, és egyébként is miért nem hívja fel inkább telefonon. Én meg azt mondom, lehet, Cserhalmi nem véletlenül ismételgeti olyan gyakran, hogy annyira ne vegyük komolyan.

Dani Áron - www.magyarnemzet.hu

Ajánló